

Input // output

Aanpassen

Mensen met een hoge opleiding en relatief weinig risico-aversie migreren vaker dan anderen. Bauernschuster *et al.* onderzoeken de oorzaak van dit resultaat uit eerder onderzoek door middel van data over migraties tussen verschillende Duitse regio's. De auteurs concluderen dat hoogopgeleiden en risicoliefhebbers zich minder dan anderen storen aan culturele verschillen tussen de huidige en de toekomstige woonregio, waardoor zij vaker verhuizen. Hierbij zijn verschillen in dialect gebruikt als instrument voor culturele verschillen. Andere

kosten van verhuizen, zoals de transportkosten voor het overbruggen van de geografische afstand, hebben nauwelijks effect op de mix van migranten. Op basis van deze resultaten concluderen de onderzoekers dat hoogopgeleiden en risicoliefhebbers zich sneller aanpassen aan een nieuwe cultuur. Daardoor zijn de psychologische kosten van verhuizen voor hen kleiner.

Bauernschuster, S., O. Falck, S. Heblich, J. Suedekum (2012) Why are educated and risk-loving persons more mobile across regions? *CESifo Working Paper*, 3938.

Naïef

Momenteel betalen sommige financiële instellingen onafhankelijke adviseurs voor het geven van advies aan klanten. Dit geeft een prikkel voor adviseurs om een financieel product aan te bevelen dat hun een hoge provisie oplevert. En doordat financiële instellingen de provisies bepalen, kan het zijn dat de gegeven adviezen niet in het klantsbelang zijn. Vanaf 2013 moeten adviseurs in Nederland dan ook direct door de klant betaald worden als het gaat om complexe financiële producten. Gorter onderzoekt de welvaartseffecten van dit gebod aan de hand van een speltheoretisch model. Hij neemt aan dat er twee types klanten zijn: naïeve en geïnformeerde. Voor naïeve klanten blijkt het gebod geen verbetering, omdat de financiële instellingen nu zelf aan hen advies geven. Geïnformeerde klanten hebben echter door dat het advies van financiële instellingen niet objectief is, waardoor zij hun advies inwinnen bij de nu werkelijk onafhankelijke adviseurs. Uit deze resultaten blijkt dat de welvaartseffecten van het gebod afhangen van de naïviteit van klanten.

Gorter, J. (2012) Commission bans and the source and quality of financial advice. *DNB Working Paper*, 350.

Klein

Small cap-aandelen hebben vaak een relatief lage liquiditeit en een hoog liquiditeitsrisico. Dit zorgt ervoor dat het vereiste rendement op deze aandelen hoog is, wat geld ophalen duur maakt voor small cap-bedrijven, die vaak worden gezien als motoren van de economie. Om dit probleem te beperken staat Euronext toe dat small cap-bedrijven een *designated market maker* (DMM) inhuren. De DMM garandeert dat er altijd liquiditeit aanwezig is in de markt voor het aandeel dat hij vertegenwoordigt. Menkveld en Wang concluderen uit hun *event study* dat DMM's inderdaad het liquiditeitsniveau verhogen en het liquiditeitsrisico verkleinen van de small cap-aandelen die zij vertegenwoordigen.

Menkveld, A. en T. Wang (2012) How do designated market makers create value for small-caps? *DSF Policy Paper*, 027.

Vergelijking

Versobering van een pensioenstelsel leidt tot een daling van de werktevredenheid van werknemers die bijna met pensioen gaan. Deze daling in de werktevredenheid komt deels tot stand door sociale vergelijkingen. Montizaan en Vendrik bestuderen een beleidswijziging in de publieke sector in 2006. Toen werd ingesteld dat een eventueel vervroegd pensioen minder aantrekkelijk zou worden voor werknemers die in 1950 of later geboren zijn. Uit het onderzoek blijkt dat de werktevredenheid van werknemers die gedupeerd zijn door de beleidswijziging meer afneemt als zij meer collega's hebben die voor 1950 geboren zijn. Dit komt doordat de gedupeerde werknemers dan achteruit gaan ten opzichte van een groter aantal niet gedupeerde collega's. Opvallend is echter dat werknemers die voor 1950 geboren zijn minder werktevredenheid ervaren als zij meer gedupeerde collega's hebben. De auteurs verbinden dit resultaat aan de grimmige sfeer op de werkvloer die kan ontstaan als een groot deel van de werknemers gedupeerd is.

Montizaan, R.M. en M.C.M. Vendrik (2012) Misery loves company: exogenous shocks in retirement expectations and social comparison effects on subjective well-being. *ROA Research Memorandum*, 013.

Bezorgd

De omzet van lokale koeriers en postbezorgers in Nederland zit al een aantal jaren in de lift. In het tweede kwartaal van 2012 steeg de omzet van deze bedrijven met drie procent ten opzichte van het tweede kwartaal van 2011. Het CBS schrijft deze positieve ontwikkelingen

3,0%
SINCE 1916
Stijging omzet koeriers

met name toe aan de groei van online-verkopen. Ook is mede hierdoor het aantal lokale koeriers en postbedrijven sinds 2009 toegenomen.

Ruijter, R. de (2012) *Koeriers doen goede zaken dankzij online verkopen*. CBS Persbericht, 3 oktober.

Unie

Het formeren van een fiscale unie kan nadelig zijn voor de welvaart van de daaraan deelnemende landen. Deze conclusie vloeit voort uit een speltheoretisch model waarin alle landen een belastingtarief zetten dat de welvaart in de eigen economie maximaliseert. In een fiscale unie wordt het belastingtarief zo gezet dat de welvaart van de gehele coalitie maximaal is. In eerder onderzoek werd aangenomen dat het optimale belastingtarief in elk land positief afhangt van het belastingtarief elders. In dat geval doet een fiscale unie de welvaart toenemen. Het model van Vrijburg en De Mooij toont echter aan dat het optimale belastingtarief onder plausible aannames ook negatief kan afhangen van het tarief in andere landen. In dat geval is het positieve welvaartseffect van een fiscale unie beperkt, omdat landen die niet deelnemen aan de unie door een aantrekkelijk belastingtarief kapitaal wegglokken uit de fiscale unie. Dit probleem kan dusdanig zijn dat deelnemen aan een fiscale unie de welvaart zelfs schaadt.

Vrijburg, H. en R.A. de Mooij (2012) Tax rates as strategic substitutes. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 104.

Achteruit

De snelheid van informatieverwerking gaat harder achteruit voor laagopgeleide gepensioneerden dan voor laagopgeleiden die blijven werken. Voor andere opleidingsniveaus is dit verschil veel zwakker of afwezig. Daarentegen zwakt het vermogen om te wisselen tussen verschillende taken (cognitieve flexibiliteit) minder snel af voor gepensioneerden dan voor nog steeds werkenden. Uit de paneldata van De Grip *et al.* blijkt dat er bij dit tweede effect geen verschil is tussen opleidingsniveaus. Deze effecten op het cognitieve vermogen van ouderen moeten worden meegenomen bij beslissingen over het verhogen van de wettelijke pensioenleeftijd. Daarnaast kan de achteruitgang in de snelheid van informatieverwerking bij laagopgeleide gepensioneerden worden tegengaan door deze mensen aan te zetten om deel te nemen aan bijvoorbeeld vrijwilligerswerk.

Grip, A. de, A. Dupuy, J. Jolles en M. van Boxtel (2012) Retirement and cognitive development. Are the retired really inactive? *Netspar Discussion Paper*, 030.

Jeugd

Met 9,4 procent heeft Nederland na Duitsland en Noorwegen de laagste seizoensgecorrigeerde jeugdwerkloosheid van de Europese Unie. De jeugdwerkloosheid in Nederland is in de periode juli–augustus 2012 met 0,2 procentpunt oplopen. Ten opzichte van augustus 2011 is de toename 1,9

Thuis

Werknemers met een koopwoning werken meer uren per week dan werknemers met een huurwoning. Daarnaast zijn werknemers met een koopwoning minder snel geneigd te wisselen van baan of uit de arbeidsmarkt te stappen. Heyma en Prins verklaren deze resultaten van hun econometrisch onderzoek met het argument dat het hebben van een eigen woning intrinsieke waarde heeft, waardoor de kosten van verhuizen toenemen. Om deze reden blijven woningbezitters langer op dezelfde plek wonen, waardoor het aantrekkelijker wordt om te investeren in de arbeidsrelatie.

Heyma, A. en J. Prins (2012) Effect woonsituatie op arbeidsaanbod. *SEO Economisch Onderzoek*.

Psychologie

Er bestaat slechts een zwak direct verband tussen economische preferenties en psychologische persoonlijkheidskenmerken. Dit blijkt uit meerdere datasets en een laboratoriumexperiment. Vaak wordt aangenomen dat preferenties zoals risicobereidheid en tijdsvoorkeur een substituuut zijn voor persoonlijkheidskenmerken zoals openheid voor nieuwe ervaringen en neuroticisme. Becker *et al.* tonen echter aan dat preferenties en persoonlijkheid juist complementair zijn, in ieder geval als het gaat om het verklaren van variatie in gezondheid, succes op de arbeidsmarkt en tevredenheid.

Becker, A., T. Deckers, T. Dohmen, A. Falk en F. Kosse (2012) The relationship between economic preferences and psychological personality measures. *METEOR Research Memorandum*, 047.

Belasting

Vermogenswinstbelasting, een heffing op het verkopen van bijvoorbeeld effecten boven de aanschafprijs, verlaagt de prijs van aandelen. Huizinga *et al.* schatten op basis van gegevens over 1985–2007 dat een toename van de vermogenswinstbelasting met één procentpunt leidt tot een afname van de marktwaarde van aandelen met 0,225 procent. De gemiddelde vermogenswinstbelasting binnen de OESO van 22,4 procent doet de marktwaarde van beursgenoteerde bedrijven dan ook met 5 procent afnemen. Hierdoor kunnen de nationale investeringen worden afgeremd. In Nederland en België bestaat de belasting niet.

Huizinga, H., J. Voget en W. Wagner (2012) Capital gains taxation and the cost of capital: evidence from unanticipated cross-border transfers of tax bases. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 100.

Ruimtelijke ordening doet de inkomenselasticiteit van huizenprijzen op de lange termijn sterk toenemen. Deze conclusie trekken Hilber en Vermeulen aan de hand van paneldata over verschillende regio's in Engeland. Met ruimtelijke ordening wordt in dit geval bedoeld dat de overheid beperkingen oplegt bij woningbouwprojecten. Ook blijkt de afwezigheid van beschikbaar land om op te bouwen de inkomenselasticiteit van huizenprijzen op de lange termijn te verhogen. Dit komt doordat landschaarste, net als ruimtelijke ordening, een beperking is voor het aanbod van nieuwe huizen. Als er zo'n aanbodbeperking is, kunnen fluctuaties in de vraag naar huizen minder gecompenseerd worden door aanbodontwikkelingen. Dit zorgt voor een sterkere reactie van de huizenprijzen op veranderingen in de vraag door een toe- of afname van het inkomen.

Hilber, C.A.L. en W. Vermeulen (2012) The impact of supply constraints on house prices in England. *CPB Discussion Paper*, 219.

9,4%

jeugdwerkloosheid in

Nederland

procentpunt. In Griekenland en Spanje, waar meer dan de helft van de mensen onder de 25 jaar zonder baan zit, is de jeugdwerkloosheid het grootst.

Eurostat (2012) Euro area unemployment rate at 11.4%. *Persbericht*, 1 oktober.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.